

České slovo

Májové manifestace

Ani letos nepůjdeme v májových průvodech, jako jsme chodivávali. Kde teď žijeme, nejsou májové průvody většinou ani zvykem. Což ovšem neznamená, že první máj pro nás ztratil smysl. Právě naopak. Je zapotřebí, abychom se opřeli o svobodné dělnictvo, jehož svátkem 1. máj zůstává, a s jeho vydalnou pomocí zápasili za co nejrychlejší návrat svého někdejšího svátku Práce. Americké odbory — patnáct milionů organizovaných dělníků — jsou v nesmířitelné opozici vůči komunismu, ať ohrožuje Evropu východní, západní nebo Čínu. S americkými dělníky souhlasí převážná většina ostatního dělnictva ve světě. Svobodní odboráři jsou všude proti kompromisním dohodám s komunisty. Nejen v zájmu našem, nýbrž i vlastním. Nechtějí, aby vykořisťovatelské metody komunistických režimů ohrožily jejich svobody.

Na každém záleží

Právě dnes, kdy se svobodný svět rozhoduje o politice vůči Sovětskému svazu, platí heslo, že na každém z nás záleží. Musíme si s veškerou opravdovostí uvědomit, že je zapotřebí, abychom přednášeli, psali novinářské články, posílali dopisy redakcím, prostě reagovali na každou zprávu o Československu a uváděli ji na pravou míru. Musíme sa bránit jak proti komunistické propagandě, tak proti propagandě separatistů a neonacistů. Je to hodné práce, ale musíme ji zdolat a musíme ji zdolat všichni. V dílnách, v kancelářích, studenti na univerzitách, v odborových organizacích, mezi sportovci — je tiše možnost, jak každý z nás na svém místě ve všech svobodných zemích světa může přispět k pádu komunistické tyranie v Československu a k osvobození.

Nesmíme spoléhat jen na exilové a krajaňské organizace a nesmíme spoléhat jen na politické představitele. A nesmíme naříkat a slezovat si, že Francouzi, Kanadčané, Britové, Australané, Američani a všichni ostatní by měli dělat víc pro naše osvobození. Než kritizujete, změřte nejprve, čím k tomuto boji za osvobození přispíváte sami. Rozhodně není práci za osvobození Československa získat co nejdříve občanství v zemi, která nám poskytla domov, a udělat zároveň s tím čaru za vším, co nás spojuje s vlastí, zapomenout na Československo, nechat exilantského a krajaňského spolkoového života. Kdo zapomíná a nedbá, zrazuje.

Konec konců nejde totiž jenom o osud Československa, nýbrž o osud všeho svobodného světa a tedy znovu — v jiné formě a obměně — zase o náš vlastní osud. Svoboda v Československu je ztracena, ale svoboda ve všech jiných zemích je ohrožena. Není pravda, že drobné síly jednotlivce jsou příliš málo, aby se postavili proti obrovským příbojům veřejného mínění. Nepodceňujte drobnou denní práci, která je nejskromnější, ale nejdůležitější, protože tam, mezi lidmi ve vašem okolí, se nejhůř proniká. Budeme se snažit ve sloupcích těchto novin pomoci vám a vaše poslání usnadňovat. Vlastní práci však musíte udělat sami. A pamatujte: na každém z nás záleží!

O. H., Ottawa

práva a výhody. Nechtějí, aby posměšné heslo z někdejších májových průvodů v Československu — „Komunisti vládní strana, policajti táhnou s náma“ — se stalo tragicky pravdivé, jako se jim stalo u nás. Tehdy posměšek, dnes krutá pravda: Komunisti jsou vládní strana a policajti táhnou s nimi — proti pracujícím, svobodě a demokracii.

Emigrace bývá vždycky sváděna k tomu, že přečnuje sama sebe. Každá politická emigrace, která se odloučí od národa a myslí, že má sama o osudu národa rozhodovat, zapadne nutně do nereálnosti a romantismu, izoluje se, ztratí smysl pro rozměry, pro své vlastní možnosti a vůbec pro vývoj poměrů doma a tím nutně politicky padne. Bez pevného se držení domácí půdy nemůžeme definitivně rozhodnout nic.

Dr. Ed. Beneš v Londýně 25. XI. 1941

Vzpomínáme 5. — 9. května 1945

10. výročí českého povstání

Dr. OTAKAR MACHOTKA

Historické okamžiky, které jsme prožili v Praze počátkem května 1945, ztratily lecos na své živosti a bezprostřednosti. Za to však mnohé z nich byly četnými dalšími událostmi postaveny do správného světla a k některým se nám dostalo informací od osob, které na nich byly přímo nebo nepřímo účastny.

Nejdříve bych rád vysvětlil, proč mluvím o českém povstání. Rád bych opravil mylný dojem, že povstání bylo jen v Praze a že ostatní český lid byl k němu lhostejný. Opak je pravdou. Povstání se začalo na českém venkově, a to o dva až tři dny dříve než v Praze. Tak

Tak spontánně jako na českém venkově se začal branný odboj proti hitlerovcům také v Praze. Bez vnějšího popudu a bez organizovaného vedení. K prvním přestřelkám došlo již čtvrtého května večer na několika místech vnitřní Prahy. Ale pátého května ráno, byla to sobota, bylo na pražských ulicích celkem opět klidno. Povstanci se ještě neodvážili sříst lety dne. K tomu došlo, až když se krátce před polednem po Praze rozšířila klamná zpráva, že se americká vojska blíží ku Praze, americké tanky prý postupují směrem od Berouna. V poledne se již silně střelelo na ulicích vnitřní Prahy a pravděpodobně i v některých předměstích. Za krátkou chvíli se staly přestřelky skutečným povstáním. V půl jedné se sešli členové Revoluční české národní rady v místnostech občanské záložny v Dlouhé třídě na Starém městě a po velmi krátké rozpravě se rozhodli postavit revoluci v čelo.

Nyní se musím zase trochu vrátit, abych pověděl, jak vlastně Revoluční česká národní rada vznikla. Nikdy jsem se nedověděl a snad ani nikdo opravdu nevěděl, kdy skutečně vznikla. Není však pochyby, že to bylo někdy v dubnu 1945. Byla to malá skupinka lidí. Ještě když já jsem do ní vstoupil — asi týden před koncem dubna — bylo nás jen asi deset nebo dvanáct. Byli to většinou komunisté a někteří sociální demokraté, což ovšem jsem tehdy nevěděl. Při známé pohotovosti Gestapa jsme se mohli scházet vždy jen na krátko. Jako ve všech podzemních hnutích, měli jsme

vypukly boje v krajíně jičínské a také jinde, myslím již třetího či dokonce druhého května. V Nymburce třetího května požádal místní revoluční výbor tamního německého velitele, aby mu odevzdal moc, což on skutečně učinil. Zpráva o tom byla hned telefonována do Prahy člena Revoluční české národní rady, bývalému senátoru Zoufalemu. Ten ji neopatrně telefonicky oznámil generálnímu tajemníkovi Revoluční české národní rady Kubátovi a za tuto neopatrnost byl z Revoluční rady vyloučen již dva dny před začátkem skutečných revolučních bojů v Praze.

nepravá jména a jeden o druhém jsme skutečně nic víc nevěděli, než že je představitelem té neb oné revoluční skupiny. Před vypuknutím revoluce bylo v Revoluční radě celkem zastoupeno sedm revolučních skupin. Ačkoli i v samé Praze existovaly desítky dalších revolučních skupin, civilních i vojenských, nevěděli jsme o nich nebo jsme s nimi nemohli navázat styk. Pod terorem Gestapa to bylo nemožné.

Jak dnes tehdejší událostem rozumím, vznikla Revoluční česká národní

Emigrace pokračuje

Emigrační vyhlídka v roce 1955 jsou příznivější než v druhé polovině loňska. V čele emigrační možnosti jsou Spojené státy. Na čs. kvotu se projednávají případy přihlášek, podaných do 16. září 1951. Kromě toho se však provádí rozsáhlý nábor podle Refugee Relief Act. Do Velké Británie pokračuje emigrace přestárlých a nemocných, kde je pro čs. uprchlíky k dispozici 250 vis. Kanada vyřizuje žádosti tak rychle, že letošní program bude brzy vyčerpán. Brazílie loni přistěhovalce zastavila, letos však zase uprchlíky přijímá. Austrálie právě vyhlásila nový program hromadné emigrace pro uprchlíky. Přijímá uchazeče do 35 let, ženaté s rodinou až do 45 let. Podmínkou je dvouletý pobyt na západě. Akce se provádí urychleně a skončí se do tří až čtyř měsíců.

Letos po sedmé se maminky nedočkají

Maminkám zase jen vzpomínky

Na druhou májovou neděli — letos je to 8. května — připadá svátek matek. V celém světě okazala událost, plná květů a radosti. Jenom pro nás, exilanty, je to většinou den melan-

cholicích vzpomínek na nejdražší bytost, kterou jsme musili zanechat doma a od níž nás dělí stovky, ne-li tisíce kilometrů. Nemůžeme v ten den nic víc, než myslit na své maminky celým srdcem. Nemůžeme jít a potěšit je, podat jim kytičky čerstvých jarních květů, pocelovat ruce a popřát jim, aby tu s námi ještě mnoho let zůstaly. To všechno bychom upřímně a ze srdce rádi — ale nemůžeme. A tak den, plný květů, je toliko dalším břemenem v životní pouti uprchlíka.

Ale co my! Jaký to musí být hořký den pro ty, jejichž památce byl zasvěcen, pro naše ustarané, těžce zkoušené maminky. Každá matka má za sebou mnoho chvil starosti a trpkosti a každá matka je musí zakoušet víc než kdokoli jiný z rodiny. A teď už po několik let má starosti a obav dvojnásob a nikdy — leda o vánočních — si neuvědomuje jejich hloubku tak mocně jako v onu květnovou neděli, kdy nikdo z nás nepřišel zaklepat na dveře, nikdo ji nepřišel políbit a povíňšovat.

Ale přes to snad si budeme blíží se svými maminkami. Rozhodně v myšlenkách a v pocitech, ve vzájemné touze myslit na sebe, v tom, co žádná železná opona nemůže zastavit, přehradit, znemožnit. Budeme projevovat vděčnost mlčky, ale budeme ji projevovat. A budeme tomu učit i děti, jimž v onen den budeme vyprávět o

svě mamince a o oně krásné zemi, v níž žije, kde jsme se zrodili, kam toužíme a kam jednou i své děti přivedeme, aby se také ony mohly poklonit našim drahým maminkám.

(Pokračování na str. 3.)

Na prahu nové Evropy

Ratifikací pařížských dohod odpověděla svobodná Evropa v březnu roku 1955 na události v Československu z února roku 1948. Unie západní Evropy, která se pařížskými dohodami zřizuje, není ničím jiným než činem sebezáchovy svobodné Evropy proti nebezpečí, které se projevilo komunistickým pučem v Praze. Pařížské dohody jsou však zároveň vel-

kým plánem do budoucna. Jejich ratifikace znamená značný pokrok a úspěch sjednocovacích snah v Evropě, další krok ke Spojeným státům evropským. Umožňuje hlubší spolupráci hospodářskou — a tudíž zvýšení životní úrovně obyvatelstva západní Evropy, usnadňuje větší jednotu politickou a zavádí těsnější spolupráci vojenskou na společné obraně proti hrozbám z východu. A zase je v tom cosi tragicky osudového: z porážky Českoslovenka a z utrpení jeho lidu vznikla v roce 1938 a 1939 tehdejší koalice, která posléze zachránila svět před fašismem vítězstvím v roce 1945. Z porážky a utrpení Českoslovenka od roku 1948 vzniká a vyrůstá nová velká koalice evropských demokratických států. I tato nová koalice má totéž poslání: bojovat a porazit diktátorský totalitní režim, ohrožující demokracii ve světě.

Pozdrav domovu

Jedna z cest, po níž se bude ubírat „České Slovo“, je velmi neschůdná a nebezpečná. Je to cesta do vlasti... Vede přes několikrát drátěné překážky a podél vysokých věží, v nichž hlídají po zuby ozbrojení strážci. Hlídají velky koncentráky, zvané Československo. Ale i tato cesta je nutná. Význam této cesty do naší vlasti mohou náležitě ocenit a zvažit jen naši doma, kde byla svoboda tisku násilnou botou hrubě pošlapána a kde svobodný tisk je vskutku nejzávažnějším kořením. Noviny za svobodného světa mají v naší vlasti cenu k nezaplacení.

Pozdravujeme domov a vám, drazí přátelé, kteří čtete tyto řádky, bychom rádi pověděli za všechny naše čtenáře, že s lbdělym zájmem sledujeme váš statečný a obdivuhodný boj. Známe vaše velké a četné oběti, bolesti i utrpení. Známe také úspěchy, kterých jste docílili v boji proti režimu. Nejednokrát musili komunisté se svých dáblských plánů a záměrů slevit. S mimofádným zájmem sledujeme odhodlaný a vytvářející boj pracujících v továrnách, v dílnách, v kancelářích, v dopravě, v obchodě i v distribuci, boj o vyšší životní úroveň, sledujeme vaše stále každodenní vrvání a zápolení s režimem o každou korunu, kterou můžete získat k hubeným platům a mzdám. Sledujeme obdivuhodný zápas českých a slovenských rolníků v boji proti kolektivizaci, sledujeme boj o rodnou hroudu. Obzvláště v tomto boji musili režim podstatně ustoupit. Velmi často na vás myslíme, drazí přátelé doma. Cítime tak s bolestí v srdci, když nám do exilu docházejí smutné a neudatostné zprávy o zatykáni, bolestné zprávy o rozsudech nad statečnými a věrnými vlastenci. Tušíme, co byste řádi od nás slyšeli. A věte, že to není jen útěcha, když prohlašujeme, že jsme k sobě o krok blíží. Opíráme své tvrzení o vývoj ve světové politice.

Věte, že jednou skončí vláda rudých tyranů i v naší krásné zemi. Tato víra a naděje se nikdy nevzdávejte, ať už nejbližší doba přinese kolobíh.

Jen jednoho je vám třeba; šetřte svých sil. Škoda každé marné oběti. Pozdravujeme v tyto dny svůj drahý domov a v něm všechny, kteří jsou s námi stejné víry a stejné naděje.

TŘI ROKY ČINNOSTI USEP

PO DESETI LETECH

Jaltské dokumenty a ČSR

Americké ministerstvo zahraničí zveřejnilo 16. března oficiální záznamy o mezinárodní konferenci, která se konala v únoru 1945 v Jaltě na Krymu v Sovětském svazu. Solva byly protokoly otištěny v novinách, rozpoutala se prudká polemika o vině a nevině na tragedii, k níž po Jaltě došlo. Mnoho odpůrců se vrhlo zejména na mrtvého prezidenta Roosevelta. Nemá smyslu, abychom se o tom šířili — nemůžeme soutěžit s denním tiskem.

Československa se Jalta týkala jen nepřímo, jak to ukazují i uveřejněné protokoly. V seznamu osobností, o nichž se protokoly zmiňují, se z Českoslováků uvádějí prezident Dr. E. Beneš, Jan Masaryk (jako zahraniční ministr londýnské vlády) a Fr. Němec (jako ministr pro osvobozená území od září 1944 až do dubna 1945). V protokolech samých se však již tato jména neobjevují; jmenování byli patrně uvedeni v dokumentech, jež State Department nedal publikovat. Jinak se Československo vyskytuje pouze v souvislosti s tehdy zakládanou organizací Spojených národů, ve vojenských zprávách a při reparačních nárocích vůči sousedním státům.

Jalta se ovšem Československa dotýká důsledky: Tím, že nebyla do držena nejzákladnější dohoda, kterou na Jaltě podepsal taký Stalin, že totiž budou v osvobozených státech uspořádány svobodné volby, zřízeny vlády a parlamenty podle přání, vůle a volby lidu. To Stalin podepsal — a nedodržel. Jaltské protokoly mohou být projevem lehkovérnosti západních států, především však jsou nezvratným důkazem zločinnosti sovětských států. K tomu účelu je nebylo zapotřebí uveřejňovat, ale když už se tak stalo, je dobře se o tom četbou znovu přesvědčit.

Americká pomoc uprchlíkům

Americký program pomoci uprchlíkům (USEP) oslavil 25. března tři roky činnosti. U příležitosti jubilea přijal prezident Eisenhower v Bílém domě ve Washingtonu zástupce organizace USEP a představitele dobrovolných organizací pro pomoc uprchlíkům, mezi nimiž byl za Americký fond pro pomoc čs. uprchlíkům přítomen Dr. Ivan Táborský.

Prezident Eisenhower řekl shromážděným, že Amerika musí pomáhat uprchlíkům ze států za železnou oponou k novým domovům, jestliže má svobodný svět vyhrát ideologický zápas s komunismem. „Kdykoli dovolíme, aby něčí svoboda byla omezena, v téže míře je ohrožena i naše vlastní svoboda“, řekl prezident.

Ve zprávě Amerického programu pomoci uprchlíkům bylo uvedeno, že Sovětský svaz nedávno zesílil snahy o demoralizaci uprchlíků hrozbami, nátlakem, ba i vraždami. Zaroveň se pokouší přivábit uprchlíky zpět za železnou oponu. Naproti tomu Americký pomocný program se snaží posílit naději uprchlíků a poskytuje jim příležitost nalézt nové domovy v demokratickém světě. Za minulých tři roky se usadilo s pomocí USEPu ve svobodném světě 17.400 uprchlíků, kteří emigrovali do Spojených států, Austrálie, Kanady, Brazílie a Chile. V téže době bylo podporováno 50.000 uprchlíků.

Dr. Ivan Táborský oznámil, že Americký fond pro pomoc čs. uprchlíkům nyní pečuje o 9.500 uprchlíků v západní Evropě. Z nich dva tisíce se usadí ve Spojených státech a ostatní v Kanadě, Brazílii, Velké Británii a v Norsku.

Slovo vydavatele

Anketa „Českého Slova“ mezi svobodnými novináři

Úvodem „Kdybych byl uprchlík“

David Floyd: „Ničím se agresivní povaha komunismu neprojevila tak jasně, jako uchvácením Československa v roce 1948.“

Redakce „Českého Slova“ se rozhodla uspořádat mezi novináři svobodného světa anketu na thema „Kdybych byl uprchlík“. Mezi prvními, kteří odpověděli na naši prosbu, byl pan David Floyd, redaktor londýnského konservativního deníku „The Daily Telegraph“. Pan Floyd je odborníkem listu pro záležitosti sovětského svazu a satelitních zemí. Protože působil jako britský diplomat ve státech za železnou oponou — delší dobu právě také v Praze — zná pan Floyd velmi dobře poměry v nynější podmaněné střední Evropě. Před časem odešel pan Floyd z britské diplomatické služby a věnuje se nyní žurnalistice. Tu je jeho odpověď na náš dotaz, „Kdybych byl uprchlík“:

Nic se nedává tak snadno jako dobrá rada. A nic není obtížnějšího než vstít se do situace druhého, zhodnotit jeho problémy a dát mu radu, proti které nezahoří. A která bude opravdu cenná. Ze všech těchto důvodů se chápu této otázky s velkým ostychem. Doufám, že má slova nevznijí ani velkomyslně ani příliš něcně a že nebudu vypadat jako někdo, kdo dává do budoucnosti sliby, které snad nebudou splněny.

Kdy se vrátíme domů?
Nikdo nemůže říci, zda a kdy se vrátíme domů do svých vlastí, protože to závisí částečně na vás a větší měrou na nás. Je to — či měl by to být — ústřední problém dnešní světové politiky. Kdyby západní velmoci řekly jasným hlasem, že musíme jít zpátky, že se velká nespravedlnost poválečných let musí odčinit a že cizí komunismus, který nyní svírá vaši zemi, musí být odvalen, věděli bychom aspoň, kam jdeme. Ničím se agresivní, rozpinavá povaha ruského komunismu neprojevila tak jasně jako uchvácením Československa v roce 1948. Nikdy se nesmíte unavit kladením právě této otázky — Kdy půjdeme domů? —

a nikdy nesmíte přestat věřit, že půjdete domů. Neboť kdybyste tak učinili, kdybyste se přestali starat, pak už by nebylo naděje. My, co nás se týče, můžeme čerpat naději a inspiraci ze skutečnosti, že tak mnozí z vás nepřestali doufat a pracovat pro svobodné Československo.

Současné úkoly exilu

Co byste měli dělat, dokud se nevrátíte? Musíte žít, musíte mít domov a přátele, musíte vychovávat děti. A tyto věci musí toho času zaujmout první místo ve vaší mysli. Apeloval bych však na vás, abyste se všemožně přičinili o to, aby kultura vašeho národa zůstala živá ve vašich rodinách i ve vašich spolicích. Víím, že je nesnadné udržovat v cizí zemi na živu vaše vlastní tradice a zvyky, ba jen zachovávat mateřskou řeč. Toto však jsou činnosti, které mají největší odezvu a největší sjednocovací účín. Nezapomínejte, že jiné národy žily po dlouhá údobí mimo vlastní země, aniž ztratily národní kulturu. Nezapomínejte, že váš vlastní jazyk přežil mnoho let útlaku a toho, že se jím nehovořilo.

Z Rady svobodného Československa

Politická dohoda o novém výkonném výboru — Rada představuje úplný celek všech demokratických složek exilu z dob Masarykovy republiky.

New York. Z posledního zasedání Rady svobodného Československa vyšel politickou dohodou nový výkonný výbor. Dnes, po doplňcích organizační struktury, představuje Rada úplný celek všech demokratických složek exilu, který je v kostce odrazem politického složení z dob Masarykovy republiky.

V čele Rady je sedmičlenný sbor, který zastává funkci předsedy a místopředsedy. Úradujícím místopředsedou je v této době bývalý ministr Václav Majer. Zastupitelstvo Rady bude v nejbližší době doplněno o některé členy republikánské strany a pak bude písemně provedena volba nového předsedy zastupitelstva.

Nový výkonný výbor konal v uplynulých čtyřech měsících několik pracovních schůzí,

v nichž se jednalo o dobudování struktury Rady, o změnách stanov, které budou předloženy zastupitelstvu, aby je schválilo, přičemž program Rady zůstává nezměněn. Výkonný výbor se dále zabývá urychlenou emigrací našich uprchlíků z Německa, Rakouska a z Itálie. Prodiskutoval výsledky šetření Kerstenova podvýboru záležitostí Podkarpatské Rusi, zabýval se zasedáním Evropské rady, které se bude konat v květnu ve Strassburku a některými věcmi politického rázu, běžnými záležitostmi sociálními a administrativními opatřeními.

Časopis Rady — Hlas svobodného Československa — opět vychází za redakce Dr. Josky a okruhu spolupracovníků.

Jednotné velitelství komunistických armád

Dohady o síle nynější čs. armády.

Paříž. Vlády sovětského imperia se chystají odpovědět na ratifikaci pořízkých dohod vyhlášením jednotného velitelství nad všemi armádami tak zvaných „lidových demokracií“ v Evropě. Vojenská odborníci na západě k tomu uvádějí, že nejde o nic nového. Porady hlavních štábů komunistických armád jsou běžným zjevem už několik let. V roce 1950 se konaly v Bukurešti, o rok později se náčelníci hlavních štábů satelitních armád sešli v Karlových Varech. Potom ve Varšavě, Maďarsku a jinde.

Československá armáda byla ve strategických plánech sovětského svazu organizačně přidělena úseku „Střed“, kam náleží též Polsko a Východní Německo. Zmínění odborníci soudí, že komunistické Československo má nyní ve zbrani šest divísi a kromě toho tři letectvé divise. V případě války se odhaduje, že Československo může postavit dvacet divísi. Hlavní štáby těchto divísi by byly v Olomouci, Brně a v Táboře. Výhrůžky jednotným velitelstvím komunistických armád západ ignoruje.

Besídka

O Prahu

Sovětská vojenská moc nebyla ve východní Evropě zavedena v důsledku porad v Moskvě, v Teheranu a na Jaltě; byla výsledkem vojenských operací v závěrečných údobích války. (George F. Kennan, American Diplomacy 1900—1950 — str. 84.)

... Na Jaltě v únoru 1945... byl každý srozuměn s tím, že dohodnutá okupační pásma (Německa) nesmějí brzditi operační pohyby armád. Berlín, Prahu a Vídeň mohli obsadit, kdokoli se tam dostal první. Rozešli jsme se na Krymu nejen jako spojenci, nýbrž i jako přátelé, čelící dosud mocnému nepříteli, s nímž všechny naše armády bojují prudkou a neustávající bitvou. (Winston S. Churchill, The Second World War — Triumph and Tragedy, str. 510.)

Rusové dokončili 2. května dobývání Berlína a protože již měli v rukou Vídeň, musela být ještě osvobozena Praha, poslední z hlavních měst střední Evropy. V horlivé snaze dobyt „národní pevnosti“ (naše pozn.: oblast Berchtesgaden) se Eisenhower vzdal možnosti postupu do Československa a oznámil sovětskému vrchnímu velení, že tak neučiní. Protože však měl na počátku května podstatně silné oddíly, nečině stojící na československých hranicích, Eisenhower oznámil Moskvě, že bude postupovat na Prahu, „vyžádá-li si toho situace“. Nebezpečí srážky mezi americkými a sovětskými silami tu nebylo, protože Rudá armáda neměla žádné oddíly na 110 kilometrů od československého hlavního města a navíc stála proti německým armádám, na nichž nebylo znát, že by se hortily. Nicméně však Stalin rychle odpo-

věděl, že by Eisenhowerovy oddíly „neměly postoupit za čáru Karlovy Vary—Plzeň—Budějovice“. Není pochyb o tom, že Patton mohl snadno dorazit do Prahy, avšak večer 4. května, kdy Eisenhower pověřil Bradleye, aby vstoupil do Československa, zároveň mu nařídil, aby zastavil třetí armádu na čáře, kterou stanovil Stalin. Příští den, kdy se Američané valili přes hranice, české podzemí povstalo proti nenáviděným Němcům a Praha volala rozhlasem spojení o pomoc, Eisenhower se však s ohledem na dohodu se Stalinem domníval, že na pomoc přijít nemůže. Osvobození hlavního města Československa — a všechny politické výhody, které mělo přinést — bylo postoupeno Sovětům. Ale ani tak nebyla Rudá armáda schopna proniknout německou obranou ve východních Čechách, dokud nedošlo k všeobecné kapitulaci Wehrmachtu. (Chester Wilmot, The Struggle for Europe, str. 705/6.)

... Eisenhower věřil, že fanatičtí nacisté se pokusí usadit v pohorí Bavorska a Západního Rakouska a proto vyslal třetí americkou armádu k jihu. Její levé křídlo proniklo do Československa až k Budějovicím, Plzni a Karlovým Varym. Nebylo žádné dohody, která by mu překážela v obsazení Prahy, kdyby to bylo vojensky proveditelné.

Obrátil jsem se v tomto smyslu na presidenta. Ministerský předseda prezidentu Trumanovi — 30. dubna 1945: „Může být jen málo pochyb o tom, že osvobození Prahy a co největší části území západního Československa vašim vojskem by vytvořilo v Československu zcela jinou poválečnou situaci a že by mohlo také ovlivnit přilehlé země. Na druhé straně, nebudou-li hrát západní spojenci významnou roli v osvobození Československa, může jít tato země cestou Jugoslaviie.

Samozřejmě nesmí tento Eisenhowerův krok zasahovat do jeho hlavních operací proti Němcům, myslím však, že by měl být Eisenhower

„to neznamená, že byste neměli svrchované využít pro sebe i pro své děti příležitosti, které se v cizích zemích naskytají. Lidé mohou vstřebat víc než dvě kultury a hovořit plyněně víc než dvěma jazyky. Nic neztratíte, jestliže se naučíte rozumět novému světu, v němž žijete, ale můžete tím mnoho získat. A až přijdete domů, přinesete si s sebou širší znalost světa, která se zase dále může stát základem většího přátelství mezi námi a vámi.

Má exil pracovat politicky?

Otázka nezní, zda máte vyvíjet politickou činnost, protože došlo bez ní se nikam nedostanete, nýbrž jakou formu by tato činnost měla mít. Tu je nejvíc zapotřebí jednoty ve vašich řadách. Ted není čas na malicherné politické rozmišky mezi vámi. Jestliže nebudete tvořit sjednocenou frontu, jak mohou ti, kteří by byli vašimi přáteli, slyšet vaše poselství a vaše výzvy? Nejednotnost může posloužit toliko věci komunistické.

„Kdybych byl uprchlík“ — napadá mě, že kdyby došlo k nejhoršímu, i já bych se jím mohl ještě za svého života stát. To je důvod, proč dělám, co mohu, abych vystavil povahu komunismu v pravém světle a vysvětlil, co udělal s vaší zemí. Nedchci být uprchlík a nechci ani, abyste vy byli uprchlíky. A vím, že má vlastní budoucnost a budoucnost mnohých lidí na západě závisí do značné míry na tom, co se stane s vámi. Proto, prosím, nezapomínejte naději.

VÝROKY

„Žádná demokracie není dnes bezpečná, protože je vystavena útoku sil imperialistického komunismu zevnitř. Dokud lidé, kteří jsou nyní za železnou oponou, nebudou osvobozeni, nemůže dojít ani ke snížení zbrojení, ani k odzbrojení. Kdo navrhuje omezit zbrojení, zaprahá vůz před koně.

David Lawrence
v New York Herald Tribune

„Marxismus i starý liberalismus, chcete-li, jsou hnůti vědecká, ale tak vědecká, jako je dnes elektrotechnika, která elektřinu vyráběla třením ebenové tyče liščím ocasem.“

Petr Den ve Sklizni

„Hrůzy vodíkové války jsou zjevné a živé planou v lidské představě. Ale v konečném účinku by vodíková válka nemohla být tak strašná jako přizemní hrůzy komunistické totality. Lidé si dovedou představit, jak padají bomby na New York nebo na Chicago. Ale mají obliče, když si mají představit, co by přivedl komunismus. Zapomínají, co Stalin sám řekl Churchillovi, že osm milionů Rusů (víc než všechno obyvatelstvo Kalifornie) bylo zlikvidováno za sovětské zemědělské kolektivizace. Zapomínají, že dalších osm až dvanáct milionů zemřelo pomalou smrtí za čístek. Zapomínají na hromadné deportace, které musily sověty uspořádat, aby zajistily stalinismu bezpečnost v zemích jako je Litva, Lotyšsko, Estonsko, Polsko, Maďarsko atd. Jestliže všechna tato čísla sečtete, shledáte, že za minulých 35 let přišlo pod komunistickou vládu o život víc lidí než činí součet všech ztrát všech západních spojenců za první i druhé světové války.“

Margueritte Higginsová
v New York Herald Tribune

upozorněn na vysoce politický ohled, uvedený výše.“

President Truman mi 1. května oznámil, že nejbližší Eisenhowerův operační plán v Československu byl vyjádřen takto: Sovětský generální štáb nyní uvažuje o operaci do údolí Vltavy. Mým úmyslem je, jakmile to dovolí současné operace, postoupit a zničit zbývající organizované německé síly. Bude-li potom vstup do Československa žádoucí a dovoli-li to podmínky, povede logicky náš počáteční postup na Plzeň a Karlovy Vary. Nepokusím se o žádný krok, který bych považoval za vojensky nemoudrý.“ President připojil „S tím souhlasím“.

To se zdálo rozhodné. Nicméně jsem se však vrátil k otázce o týden později. Ministerský předseda generálu Eisenhowerovi — 7. května 1945: Doufám, že vám váš plán nebrání postoupit k Praze máte-li k tomu oddíly a ne-setkáte-li se s Rusy dříve. Myslím, že jste neměl v úmyslu se vázat, máte-li jednotky a je-li země prázdná.

Eisenhowerovým plánem však bylo všeobecně zastavit postup na západním břehu Labe a a podél hranic Československa z roku 1937. Kdyby to opravňovala situace, překročil by je zhruba v linii Karlovy Vary—Plzeň—Budějovice. Rusové s tím souhlasí a plány byl proveden. Ale 4. května Rusové ostře reagovali na nový návrh, aby třetí americká armáda pokračovala v postupu k řece Vltavě, která protéká Prahou. To se jim nikterak nehodilo. A tak Američané „se zastavili, zatím Rudá armáda vyčíslovala východní a západní břehy řeky Vltavy a okupovala Prahu.“

(Eisenhower, Report to Combined Chiefs of Staff, str. 140.)

Město padlo 9. května a dva dni nato byla podepsána v Remeši všeobecná kapitulace. (Winston S. Churchill, The Second World War — Triumph and Tragedy, str. 506/7.)

Pokus o bilanci rozsudků nad odpůrci režimu

Komunistická justice řádí

Rada procesů proti vlastencům je bez konce — Persekuce postihuje příslušníky všech vrstev, stran a dokonce i komunisty — Vrchol teroru před „volbami“ do národních výborů — Rozsudky nad činovníky sociálně demokratické strany.

Sestavu přesnou bilanci všech rozsudků komunistické justice v dnešním Československu není možné; držitelé moci se ohledem na cizinu a ze strachu před lidovou opozicí doma všechny procesy neoznamují nebo dávají o soudních řízeních hlášení jen kusá, neúplná. Mnoho procesů je tajných, s vyloučením veřejnosti, totiž bez ulice, která se k nim jinak komanduje.

Ale i neúplná bilance rozsudků za loňský rok 1954 je až příliš smutná. Loni v lednu se konal proces s účastníky povstání po méně formě v roce 1953. Žaloba zněla na provokace, snahu vyvolat stávkou a znemožnit dopravu. Rozsudky vyzněly poměrně mírně — to proto, že šlo o Ostravsko, na němž vládě ne-

smírně záleží — od devíti měsíců do pěti let. Koncem ledna se konal po dlouhých průtahích proces s „pomáhači protistátního spikleneckého centra Slánského“. Před senátem trestního kolegia Nejvyššího soudu v Praze stála Marie Švermová, vdova po „národním hrdinovi“. Dostala doživotí a ostatních šest obžalovaných celkem 113 let žaláře. Šest obžalovaných bylo židovského původu, ale na rozdíl od procesu se Slánským se tato okolnost nezdružovala.

V únoru se začala justiční persekuce nekomunistů procesem se skupinou Spůrková. V dalším procesu byli odsouzeni B. K. K. r. d. a M. Novák na doživotí, ostatních šest spoluobžalovaných dostalo tresty „odnětí svobody“ na dobu od 15 do 23 let. Koncem března stála před senátem v Ústí nad Labem skupina železničářů, jejíž vedoucí, F. Zajíček, byl odsouzen k trestu smrti a ostatní obžalovaní celkem na 143 roky žaláře. V březnu byla též odsouzena v Brně skupina jedenácti mladých lidí za rozšiřování protikomunistických letáků a psaní protikomunistických hesel k trestům od čtyř do dvaceti let.

V dubnu došlo na třetí garnituru Slánského spiknutí, na spoluviny „buržoasní nacionalisty“ Vlado Clementise, Dr. Gustava Husáka, Laco Novomeského a spolévníky. Husák dostal doživotí, Novomeský 10 let a další tři spoluobžalovaní celkem 53 roky. Proces vysílal rozhlas a využilo se jej propagačně. Koncem dubna byl zahájen proces s „veležrádnou skupinou CIC“ a rozsudek zněl: dvě popravy, pro další čtyři obžalované 69 let žaláře.

Vlna teroru dosáhla vrcholu před „volbami“ do národních výborů. To byly v květnu procesy se skupinami v Nymburce, Hradci Králové a s knězi v Banské Bystrici.

V červnu byl odsouzen bývalý náměstek předsedy vlády Ján Ševčík, předseda tak zvané slovenské strany obrody. Trest: 18 let. Červnový proces s další 13člennou skupinou

spolupracovníků CIC vyzněl rozsudky na doživotí ve dvou případech a u zbývajících 11 obžalovaných na žalář v celkové výměře 111 let a 9 měsíců. Žaloba vinila obviněné mimo jiné též ze styků se špiónážní sítí Dra Krajiny.

Červenec a první polovina srpna bývala dobou soudních prázdnin, ale ne za komunistické vlády. V červenci stál před senátem trestního kolegia Nejvyššího soudu v Praze litoměřický biskup Dr. Trochta a další tři katolíci kněží. Byli obžalováni ze špiónáže a rozvratnictví ve službách Vatikánu. Biskup Štěpán Trochta dostal 25 let, ostatní kněží 67 let. Biskup Trochta, známý jako „skautský biskup“, byl vedle arcibiskupa Berana nejstatečnějším z církevních hodnostářů a věděl se, že se statečně choval za protektorátu, kdy byl také v koncentračním táboře.

Srpnová žen československých komunistických soudů se týkala nejvíce samostatně hospodařících rolníků, jichž šlo přes 80 k procesům. V Horažovicích dostal jeden pěstitel „mandelinky bramborové“ — a mimochodem taky „veležrádce“ — dvacet let.

V říjnu byly vyneseny rozsudky smrti v Milevsku a Hradci Králové a celkové tresty ve výměře přes 350 let.

V listopadu se začala persekuce bývalých sociálních demokratů, kteří byli vesměs žalováni jako „agenti buržoasie a exilu“. Odsouzení byli: bývalý prokurátor Národního soudu v Praze, Dr. Ladislav Trzický na dvacet pět let, bývalý poslanec Görner na doživotí a k různým trestům sociálně demokratických pracovníků z pražské radnice. Koncem listopadu došlo na jinou sociálně demokratickou skupinu v Liberci, kde byl před soud postaven stateční poslanec Dr. Josef Veverka. Byl potrestán doživotím, stejně jako jeho spolupracovnice E. Geigerová, zatím co ostatním čtyřem obžalovaným naměřeno 90 let. Persekuční procesy se sociálně demokratickými činovníky se konaly ještě později — ale to už patří do bilance roku 1955.

Spartakiáda jen s vojáky a policajty?

Podřadná úloha Sokola v Československu — komunisté hledají cvičence ještě teď, pár týdnů před spartakiádou.

V červnu a v prvé červencové dny se konají v Praze velké sportovní a tělovýchovné slavnosti, v komunistické terminologii nazývané „Spartakiáda“. Má to být jakýsi kříženec Olympiády, kom. Spartakiád a Všesokolských slavností. Rozsahem účasti a mohutností má Spartakiáda předciť Všesokolské slavnosti. O hlavních sletových dnech má na strahovském stadionu cvičit čtvrt milionu cvičenců a poslední zprávy uvádějí dokonce číselní 350 tisíc cvičenců. Spartakiádní program vyplní v podstatě sedm tělovýchovných složek: Sokol, ROH, Pracovní zálohy, školy, Rudá hvězda, armáda a Svaz pro spolupráci s armádou. Už dnes je jisté, že ozbrojené, uniformované, vojenské a policejní útvary budou Spartakiádě udávat hlavní tón. Jen na rozkaz a za pomoci trestních sankcí mohou komunisté počítat s „gigantickou davovou účastí“ spartakiádních cvičenců. Bez toho Spartakiáda by nepochoybě skončila fiaskem. Zcela bezvýznamná role připadne zkomunizovanému Sokolu. „Dobrovolná organizace So-

kol“, jak se nyní nazývá, sdružuje ve 4.692 vesnických Jednotách 290 tisíc členů, ponejvíce však jen na papíře. Na Spartakiádu z nich navštíví jen 21 tisíc mužů, 11 tisíc dorostenců a 6.600 dorostenek. Kolik z nich ale bude skutečně cvičit? Ještě dnes, necelé tři měsíce před Spartakiádou hledají se cvičenci. V tovarných provádí nábor ROH. Tak na příklad v závodě „Slavona“ v Třebízi z 250 žen a dívek cvičí pouze sedm žen. Z tohoto počtu jsou dvě dcery vrátného a další dvě dcery funkcionářů závodní rady. Rovněž komunistický tisk a rozhlas otevřeně přiznávají naprostý nezájem o Spartakiádu mezi dobrovolnými cvičenci. Ve Velkém Šarčii u Převašova, který čítá čtyři tisíce obyvatel navštíví se dvěma cvičiteli pouze dva cvičenci: soudruzi Ivan Lukáč a Legendovský. T. J. Slavoje Velký Šarčí ziskala sice devět cvičenců, ti však na nácvik nedocházejí. — Prostě tam, kde lidé v ČSR mohou aspoň trochu prozradit svůj názor, jsou komunisté bezmocní.

Snížení cen předraženého zboží

Danajský dar režimu k oslavám desátého výročí osvobození — snížení cen luxusního, lidu nedostupného zboží.

Od 1. dubna bylo v ČSR provedeno částečné snížení maloobchodních cen některých druhů spotřebního zboží. Z potravin jsou levnější o 5–10 procent pouze rýže, rostlinné tuky, čaj, kondenzované mléko a pivo. Ceny mydla snížily v průměru o 6,8 procent. Z průmyslových výrobků snížily ceny tkanin v průměru o 8 proc., obuvi o 3,7 proc. Jinak byly sníženy ceny převážně luxusního, širokým vrstvám nedostupného zboží, jako jsou ledničky, kuchyňské roboty, nábytek, zlaté šperky, vyssavače, elektrické pračky a pod. Celková hodnota úspor, které má čs. obyvatelstvo domněle získat tímto snížením, se odhaduje na miliardu

300 mil. korun, což je čtvrtina úspor z loňského snížení cen. Ale i po tomto snížení zůstávají ceny zboží a výrobků přehnaně drahé. Po nejnovějším snížení kilo rýže stojí 16 korun, což se rovná čtyřhodinové pracovní době průměrně placené ne kvalifikované síly. Nylonyky typu „Jarmila“ stojí nyní 36 korun, což představuje devět hodin práce, u žen dokonce ještě více. Nynější snížení cen režim již několik měsíců sliboval a obyvatelstvo je přijalo spíše s rozčarováním než s potěšením. Ani tentokrát nebyly sníženy nejzákladnější potraviny: maso, máslo, sádlo, cukr. Za kilo cukru se platí 11 Kčs = 2–3 hodiny práce.

Fotografická soutěž našich čtenářů

Hledáme zdařilé amatérské snímky ze života uprchlíků — knižní odměny za nejlepší snímky, které „ČESKÉ SLOVO“ uveřejní.

Českoslovenští exulanti, rozváti osudem po celém světě, nemají možnost se osobně stýkat, poznávat svá nová působiště, vidět, jak žijí jejich přátelé a známi v jiných světadílech. Trochu snad může pomoci obrázek, fotografie. Proto se redakce rozhodla uspořádat mezi uprchlíky fotografickou soutěž amatérských snímků, které budeme postupně uveřejňovat. Z technických příčin rozhodne o pořadí a odměnách sama redakce. Nejlepší uveřejněné snímky budou poctěny knižními cenami. Při výběru snímků mějte na paměti, že nepřeházejí v úvahu fotografie, které by mohly ohrozit bezpečnost vašich rodin a přátel doma. Portréty tudíž uveřejňovat nebudeme, leda by to byl už exulantský dorost, proti jehož cizí státní příslušnosti nemůže mít ani státní bezpečnost v Československu námitky. Prosíme, aby každý snímek do soutěže byl náležitě na rubu popsán několika daty, blíže osvětlujícími okolnostmi, za nichž byla fotografie pořízena. Nevhodné fotografie redakce vrátí s odůvodněním, proč jich nelze použít.

Sport

TYGRÍ A KRÁVY

V únoru 1952 mě pozval v New Yorku Luděk Jánšský, který byl doma dobrým hokejovým brankářem a v exilu v Západním Německu ještě lepším, abych se přišel podívat na cvičné kluziště v Madison Square Garden. Druhé mužstvo kanadských profesionálů New York Rangers ho pozvalo na training. Stál jsem tam asi deset minut, když právě přede mnou jeden hráč „naremploval“ krásným bodyčeckem druhého, až se mi ten druhý převálil k nohám přes mantinel. Povídám: „Co pak je?“ Odpověď: „Prohrál jsem jeden řízek.“ A chlapík přešel na kluziště a hrál dál, jako by se nechtumelilo.

Vzpomněl jsem si na to, když isem poslouchal v neděli 26. února českého hlasatele z Prahy, jak jednu chvíli skoro spílal Kanadánům, že hrají sprostě a tvrdě. Asi měl pravdu. Kanadane někdy zapomenou na dobré vychování. Nejsou však docela sami. V záznamu kanadských „slušností“ letošního mistrovství světa v ledním hokeji v Západním Německu je také tato fetozová reakce: jeden den rozbil náš obránce Lidral jednomu kanadskému obránci nos. Druhý den dostal od sovětské primadony, útočnicka Bobrova (majora Bobrova) pohlavek, který bylo slyšet přes celá kluziště. Několik dní nato se Bobrov při finálovém zápase s Kanadou odrážel od téhož obránce, který měl na nose památku na Lidrala, jako gumový míč od kamenné stěny, při čemž jednou dopadl na hlavu a pokaždé na vše možné, jen ne na nohy. To je však hokej: hráči drží v ruce hůl a ne kytičku konvalinek, na nohou mají brusle a ne lakýrky.

Ne, že bych chtěl posuzovat hokej podle toho, kolik hráčů bylo na ledě. V Kanadě se však hokej zásluhou (či vinou, jak chcete) jiných pravidel hraje tvrději. Snad tam hráči mají také více přebytké energie než mají mužstva v Evropě. Snad tu hraje úlohu kromě jiných pravidel také jiná strava. U nás si hráč energii transformuje z knedlíků, na západě ze šťavnatých řízků. Doktor Kabátník nám doma v lehkotletických kurzech říkával: „Ke všemu musí být tak vitamíny, protože jsou důležité. Ale to máte tak: kráva žere trávu, tygr maso.“

Při letošním hokejovém mistrovství světa v Porýní nešlo jen o sport. Na prvním místě byla sice odpověď na otázku: porazí zase Sovětský svaz Kanadu anebo napravi Kanada loňské fiasko ve Svědsku a odveze si, jako téměř vždycky před tím, titul mistra světa za oceán? Protože však studená válka mezi Západem a Východem zasáhla nesporně i sport, dostalo očekávané finale mezi Kanadou a Sovětským svazem politický nádech. Před zimní olympiádou v Cortině d'Ampezzo a letní, která bude napřesrok v Australii, se mnohý ptal: „Západ či Východ?“ Nebo docela podle pravdy: „Kdopak bude první, západní poloprofesionálové nebo státní profesionálové zpoza železné opony?“

V hokeji to v Západním Německu o metr vyhrál Západ (Kanada první, Amerika čtvrtá). Nechtěl bych však hádat, jak to dopadne na olympiádě v Australii.

O tom, že satelitní země reprezentují profesionálové, není sporu. Potvrdila to krasobruslařka Náchodská, která dala vale komunistům po světových mistrovství v krasobruslení ve Vídni, letos v únoru, a připojila se k ostatním našim sportovcům — exulantům na západě. Když se u nás doma někdo dostane na úroveň státního reprezentanta, nemusí v sezoně nic dělat, jen trenovat a reprezentovat s pěticipou hvězdou na prsou a chodit si (bez hvězdy) do práce pro peníze. Dokud má úspěchy, nepracuje a bere větší plat. Když úspěchy nemá, nebo když je po sezoně, musí pracovat a bere menší plat — inu, komunistická dialektika. Sportem se však u nás v Československu nikdo nestal milionářem jako na příklad v Sovětském svazu skokanka lovaryška Čudina. Ani Zátapek ne, i když kromě rekordů dělá také projev.

Proti profesionalismu nemám velkých výhrad. Když má některá dívka zlatu v hrdle a dá se školit, a když pak pobírá jako operní zpěvačka peníze, nenamítá nikdo nic a lidé platí drahé peníze za křeslo v první řadě. Na mne se však sousedi v domě tuhle divali druhý den skrz prsty, když jsem s menší společností chlapců z Moravy, Slovenska, Čech zpíval dlouho do noci. Snad proto, že nejsme školení a nemáme zlatu v hrdle. Obyvatelé našeho domu zřejmě přísně rozlišují výkon profesionála a amatéra.

Budeme to asi muset také udělat ve sportu, aby v něm soutěžili rovný s rovným podle platu. Já osobně zůstanu u národních písniček a budu si je zpívat pro sebe.

Vavřín.

„Je to tam blázeinec“

Vídeň. U amerických úřadů ve Vídni přihlásila se vídeňská Češka, která žila od roku 1945 v Kamenici nad Lipou. Do Vídně přijela na 14-denní návštěvní vízum, jež ji bylo uděleno čl. kom. úřady k návštěvě matky. Do Československa se vrátit nechce, neboť jak prohlásila: „Je to tam hotový blázeinec. Třebáž jsem s manželem pracovala a mohli jsme oba s dvojím příjmem vyjít, nebylo dne, co bych nebyvala toužila z Československa pryč. To celé ovzduší, ta nejistota, strach, starosti se životem, život bez skutečných přátel, všude turecké hospodaření — kdo to nezkusil, neuvěří.“

POŠLETE SVÝM DRAHÝM DOMŮ
BALÍČEK HODNOTNÝCH POTRAVIN
Odeslání vám se zárukou zprostředkuje
RUDOLF VOREL
224 East 70th Street
NEW YORK 21, N. Y., USA
Vyzádejte si ceník a informace všeobecně i důvěrně. Objednávku potravin do Československa můžete učinit z kterékoli země ve svobodném světě.

Sokolstvo

„Milujeme rovnost, milujeme svobodu! Poměr otroctví se nesnáší s vědomím mužné síly a důstojnosti. Proti zákonům vnuceným se vzpouzíme!“

Dr. Miroslav Týr
Slet amerického Sokolstva. Dne 14. února 1955 bylo tomu 90 let, co byla na půdě USA v St. Louis ve státě Missouri založena první sokolská jednota. V rámci jubilejních oslav bude uspořádán 19. června t. r. ve St. Louis jubilejní slet amerického Sokolstva.

Slet kanadského Sokola. V Montrealu se koná ve dnech 1.—3. července t. r. slet Kanadského Sokola. Předsedou sletového výboru je br. Dr. Jiří Škvor a jednatelem br. Štěpán Otruba.

Nová sokolská jednota v Kanadě. Nová sokolská jednota byla ustavena v městě Noranda v kanadské provincii Quebec.

Z Vídně do Prahy na Spartakiádu. Přes značnou propagaci, kterou vyvinuli zaměstnanci čs. kom. vyslanectví ve Vídni v prokomunistických sokolských jednotách v sovětském pásmu Vídně, bude cvičit na Spartakiádě v Praze jen asi 80 žen, 50 mužů a 60 dorostenců a dorostenek. Většina z nich pojedí do Prahy jen proto, aby dostali visa a mohli po mnoha letech navštívit příbuzné. Obvykle přijíždělo na Všesokolské slavnosti do Prahy hodně přes tisíc vídeňských Sokolů.

Londýnská Jednota sněmovala. Na 52. řádné valné hromadě T. J. Sokol v Londýně byl zvolen starostou br. Dr. Toufar, místostarosty br. Bouška a Titěra, jednatelem br. Urbanovský, náčelníkem br. Novák, náčelníci ses. Titěrová, zedlavatelem br. Turnovský, pokladníkem br. Dörfler a do výboru bratři dr. V. Svoboda, Schauer, Ing. Ungar, Kříž, Kyselák a Uhlíř. Náhr. br. prof. Smetánka a Vološák. Za okrese evropského Sokolstva pozdravil valnou hromadu starosta pařížského Sokola, br. Josef Živný.

